



Az Európai Unió  
Tanácsa

Brüsszel, 2021. november 19.  
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206  
ACP 116  
RELEX 992  
SUSTDEV 159  
COHAFA 84  
ONU 135  
CLIMA 395

#### AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2021. november 19.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 13440/21

Tárgy: Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében  
– A Tanács következtetései (2021. november 19.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a „Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében” című tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2021. november 19-én tartott 3828. ülésén fogadott el.

**A Tanács következtetései:**

**Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében**

1. A Tanács kiemeli a víz stratégiai jelentőségét, különösen a fenntartható fejlődés, a szegénység elleni küzdelem, az élelmezés- és táplálkozásbiztonság, a humán fejlődés, az éghajlat-politika, a környezetvédelem, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák megőrzése, a humanitárius tevékenység, valamint a béke és stabilitás szempontjából. A Tanács hangsúlyozza, hogy a víz alapvető fontosságú a környezeti, társadalmi, kulturális és gazdasági rendszerek szempontjából mind globális, mind regionális és helyi szinten, ugyanakkor tudatában van, hogy az emberi tevékenységekből adódóan világszerte egyre nagyobb nyomás nehezedik a vízkészletek minőségére és mennyiségére, és hogy az éghajlatváltozás hatásai elsősorban a vízügy területén érzékelhetők.
2. A Tanács emlékeztet a 2019. június 17-i, a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiénés körülményekről szóló uniós emberi jogi iránymutatásokról szóló következtetéseire. A Tanács hangsúlyozza, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben foglalt, „senkit nem hagyunk hátra” elvre vonatkozó kötelezettségvállalással összhangban meg kell védeni és elő kell mozdítani ezeket a jogokat, és kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekekre, a fogyatékossgal élő személyekre és a nemek közötti egyenlőségre, ugyanakkor valamennyi nő és lány esetében érvényesíteni kell a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való jogot, valamint e tekintetben egyenlő, inkluzív, hatékony és érdemi részvételüket. Amint arra a Covid19-járvány ismételtén rávilágított, a vízellátásra, a higiéniai létesítményekre és a higiéniai körülményekre (WASH) irányuló szakpolitikai ágazatok és az egészségügy közötti ágazatközi együttműködés kulcsfontosságú a járványokra való felkészültség és reagálás sikerének szempontjából. A Tanács emlékeztet továbbá az „Európa együtt” megközelítés részét képező, a humán fejlődés iránti elkötelezettség megerősítéséről szóló, 2021. június 14-i következtetéseire, és hangsúlyozza a globális egészségszemlélet fontosságát.

3. A Tanács ismételten megerősíti, hogy a vízhez, a higiénia létesítményekhez és körülményekhez való megfizethető hozzáférés a megfelelő népegészségügyi helyzet és a humán fejlődés előfeltétele, valamint emlékeztet arra, hogy az EU továbbra is elkötelezett valamennyi emberi jog előmozdításának, védelmének és érvényesítésének biztosítása, továbbá a Pekingi Cselekvési Platformnak és a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjának, valamint az ezek felülvizsgálati konferenciáin született eredményeknek a teljes körű és tényleges végrehajtása mellett, és ezzel összefüggésben a jövőben is kiáll a szexuális és reprodukció egészség és jogok érvényesítése mellett. Mindezek fényében az EU újól megerősíti, hogy elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukció egészsége felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kénysztől és erőszaktól mentesen. Az EU továbbá hangsúlyozza, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukció egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó tájékoztatáshoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi szolgáltatásokhoz.
4. A Tanács emlékeztet a vízdiplomáciáról szóló, 2018. november 19-i következtetéseire, és újól megerősíti, hogy az EU diplomáciai szerepet vállal a vízzel, különösen a határokon átnyúló vízügyi együttműködéssel kapcsolatban, amely utóbbi a béke, a biztonság és a stabilitás eszköze, és felszólít a következtetések további végrehajtására, valamint a vízügyi, az éghajlat- és az energiapolitikai diplomácia közötti, illetve a biológiai sokféleség és az élelmezés- és táplálkozásbiztonság közötti szinergiák növelésére. A Tanács üdvözlöi a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a vízgazdálkodási és vízdiplomáciai tevékenységeik révén különböző regionális összefüggésekben támogassák a határokon átnyúló vízügyi együttműködést.
5. A Tanács hangsúlyozza, hogy a vízügyi kérdéseket a konfliktusmegelőzés és -rendezés, valamint a stabilizáció szerves részeként kell kezelni, többek között kapacitásépítés révén, különösen ami a közvetítést illeti. A Tanács e tekintetben hangsúlyozza, hogy ki kell dolgozni és alkalmazni kell a vízügyi kockázatok felmérésére szolgáló valamennyi szükséges eszközt, a korai előrejelző rendszereket, a szükséges szakértelmet, valamint a katasztrófa kockázatoknak a konfliktusérzékeny, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és az emberi jogokon alapuló megközelítésekre épülő csökkentését és kezelését. Mivel a vízügyi kérdésekben folytatott együttműködés – különösen határokon átnyúló összefüggésben – lehetőséget kínál a békét elősegítő intézkedések megtételére, fontos figyelembe venni a vízügyi kockázatok és mutatókat az instabil államok és a konfliktus sújtotta térségek tekintetében végzett konfliktuselemzés és programozás során, valamint a KBVP-missziók tervezésében és konfliktusövezetekbe történő telepítésében.

6. A Tanács aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ vízzel foglalkozó testülete (*UN-Water*) legutóbbi helyzetjelentése szerint a 6. fenntartható fejlődési cél („A víz és a megfelelő higiénia létesítmények mindenki számára történő rendelkezésre állásának és a fenntartható vízgazdálkodásnak a biztosítása”) megvalósítása továbbra is súlyosan elmarad a tervezettől, és nem kap elég finanszírozást. A Tanács ezért arra szólít fel, hogy a 6. fenntartható fejlődési cél gyorsabb megvalósítása érdekében létrehozott globális kerettel (*SDG 6 Global Acceleration Framework*) összhangban kapjon még prominensebb helyet a vízügyi dimenzió az EU külső tevékenységében és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) menetrendjeiben. Mivel a víz minden fenntartható fejlődési cél szempontjából releváns, döntő fontosságú a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend sikeres végrehajtása, valamint más nemzetközi megállapodások és kötelezettségvállalások – például az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás, az új városfejlesztési menetrend, a Biológiai Sokféleség Egyezmény, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény és a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keret (DRR) – sikeres végrehajtása szempontjából. A Tanács tudatában van annak, hogy a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló egyezmény (határvízi egyezmény) keretében kidolgozott eszközök – köztük az ENSZ-EGB/WHO vízről és egészségről szóló jegyzőkönyve – nagy értéket képviselnek úgy a vízzel kapcsolatos fenntartható fejlődési célok végrehajtására vonatkozó nemzeti célkitűzések meghatározásában, mint a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való méltányos hozzáféréssel kapcsolatos helyzet értékelésére vonatkozó gyakorlati iránymutatások tekintetében.
7. A Tanács hangsúlyozza, hogy – az ENSZ központi szerepe mellett – meg kell erősíteni a vízügyi kérdésekkel kapcsolatos multilateralizmust és párbeszédet, többek között a 6. fenntartható fejlődési cél gyorsabb megvalósítása érdekében létrehozott globális keret végrehajtásának támogatásával és az ENSZ új vízügyi különmegbízotti posztjának létrehozásával; kiemeli továbbá, hogy az ENSZ vízügyi munkáját hatékonyan kell koordinálni és biztosítani kell annak koherenciáját, mindenekelőtt az ENSZ vízzel foglalkozó testületének megerősítése révén.

8. A Tanács üdvözli, hogy az ENSZ 2023-ban vízügyi konferenciát rendez, amely lehetőséget kínál majd az EU számára arra, hogy egységben, proaktív álláspontot képviselve mozgósítsa az összes érdekelt felet és ágazatot, valamint továbbvigye a vízügyi kérdések terén tapasztalható politikai lendületet. A Tanács a konferencián konkrét eredmények elérését szorgalmazza annak érdekében, hogy minél gyorsabban el lehessen érni a vízügyi célokat, és a 6. fenntartható fejlődési cél megvalósítása újra a megfelelő ütemben haladjon. A Tanács üdvözli az ENSZ Közgyűlésének elnöke által összehívott 2021. évi New York-i magas szintű ülés eredményeit, és támogatja a 2021. évi bonni vízügyi párbeszéd legfontosabb üzeneteit és ajánlásait, valamint várakozással tekint a 2023. évi vízügyi konferencia előkészítéséhez hozzájáruló közelgő konferenciák elé, emlékeztetve arra, hogy a tagállamok e konferenciák egy részének megrendezésével hozzájárulnak a folyamathoz. Ahhoz, hogy megvalósíthassuk a vízügyi célokat, globális szinten sürgősen az ágazatközi megközelítéseken belüli nagyobb inkluzivitásra, konkrét intézkedésekre és kötelezettségvállalásokra van szükség. A Tanács úgy véli, hogy az EU-nak és tagállamainak közös célkitűzéseket és álláspontokat kell kidolgozniuk a 2023-ban tartandó vízügyi konferenciára.
9. A Tanács rámutat arra, hogy az EU-nak és tagállamainak nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a vízügyi kérdésekre úgy a helyi, a regionális és a multilaterális szintű politikai párbeszédekben, mint a kormányközi folyamatokban és a nemzetközi fórumokon, legyen szó akár az éghajlatváltozásról, a biológiai sokféleségről, a környezetről, az élelmiszerrendszerekről, az energiáról, az egészségügyről, az emberi fejlődésről vagy az óceánokról. A Tanács éppen ezért hangsúlyozza, hogy fontos rendszeres párbeszédet folytatni az összes érdekelt féllel, így a civil társadalommal is, és ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalom peremére szorult és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok bevonására, a helyi irányítású megközelítésekre, továbbá az emberi jogi jogvédők, így többek között a környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó emberi jogi jogvédők védelmére.
10. A Tanács felszólítja az „Európa együtt” valamennyi tagját, hogy orvosolják a vízügyi ágazatban – többek között a finanszírozást, az irányítást és a kapacitást illetően – fennálló hiányosságokat, és osszák meg az Unióban rendelkezésre álló normákat, ismereteket, tapasztalatokat és erőforrásokat. E tekintetben a Tanács újlag megerősíti, hogy fel kell gyorsítani a kutatást és az innovációt, valamint az adat- és tudásmegosztást, ugyanakkor támogatni kell a digitális vízellátási megoldásokra való átállást, többek között kapacitásépítési szerepvállalás révén.

11. A Tanács – emlékeztetve arra, hogy meg kell szüntetni a víz tekintetében fennálló pénzügyi forráshiányt – üdvözli azokat az erőfeszítéseket, amelyek arra irányulnak, hogy köz- és magánforrásokból, valamint nemzetközi és hazai forrásokból innovatív és inkluzív finanszírozást mozgósítsanak. A Tanács hangsúlyozza: fontos gondoskodni arról, hogy a fejlesztésfinanszírozásról és az addisz-abebai cselekvési program végrehajtásáról szóló megbeszéléseken kiemelt helyen szerepeljenek a vízellátással és a megfelelő higiénés körülményekkel kapcsolatos kérdések is. A Tanács támogatja a fenntartható uniós finanszírozás fejlesztését, és hangsúlyozza, hogy mind a vidéki, mind a városi területeken – többek között az egészségügyi és oktatási rendszerek részeként, valamint a humanitárius fellépések keretében – olyan kiegyensúlyozott beruházásokra van szükség a vízgazdálkodás, a vízhez való hozzáférés, valamint a higiéniai létesítmények és körülmények tekintetében, amelyek javítják a vízminőséget, fokozzák az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, megerősítik a határokon átnyúló vízügyi együttműködést, és tiszteletben tartják a nemek közötti egyenlőséget, az emberi jogokat és a fenntarthatósági normákat. A Tanács tisztában van azokkal a hatásokkal, amelyekkel a nem megfelelő higiénés szolgáltatások és a nem megfelelő szennyvíztisztítás járnak a vízminőségre, a biológiai sokféleségre, az emberi egészségre és méltóságra nézve. A Tanács felszólít a víz hatékony és fenntartható használatára, amelynek amennyiben csak lehetséges, minden ágazatban elsőbbséget kell élveznie.
12. A Tanács hangsúlyozza a vízügyi irányítás fontosságát, valamint azt a szerepet, amelyet az integrált vízkészlet-gazdálkodás tölt be olyan központi folyamatként, amely előmozdítja a vízzel, a földdel és a kapcsolódó erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást, valamint ezen erőforrások koordinált fejlesztését azzal a céllal, hogy a létfontosságú ökoszisztémák fenntarthatóságának veszélyeztetése nélkül, méltányos módon meg lehessen valósítani a lehető legnagyobb mértékű gazdasági és társadalmi jólétet. A Tanács újólá hangsúlyozza, hogy az EU külső tevékenységében a víz, az élelmiszerellátás, az energia és az ökoszisztéma közötti kapcsolat fontos szerepet játszik a szinergiák és kompromisszumok kezelésében.
13. A Tanács rámutat arra, hogy az integrált vízkészlet-gazdálkodás valamennyi társadalmi-gazdasági háttér és ökoszisztéma tekintetében döntő szerepet tölt be a társadalmak ellenálló képességének erősítésében, csakúgy mint a természeti veszélyek kezelésében, továbbá minden olyan kockázat kezelésében, amelyet a vízhez köthető katasztrófák és szélsőséges események, valamint a lassan kialakuló események, például a tengerszint emelkedése idéznek elő. Az integrált vízkészlet-gazdálkodási rendszereknek és -infrastruktúráknak – köztük a vízellátáshoz, a higiéniai létesítményekhez és a higiéniai körülményekhez kapcsolódóknak – ellenállóbbnak és klímasemlegesnek kell lenniük. A Tanács hangsúlyozza, hogy a vízügyi intézkedéseket hatékonyabban kell integrálni az EU külső tevékenységébe, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló finanszírozásba, illetve a sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretnek és a felkészültséghez kapcsolódó tevékenységeknek az összefüggésében. A Tanács szorgalmazza egyrészt azt, hogy a vízzel kapcsolatos intézkedéseket – köztük a vízellátás, a higiéniai létesítmények és a higiéniai körülmények biztosítását célzókat – erőteljesebben építsék be az Éghajlatváltozási Keretegyezmény szerinti nemzeti éghajlat-politikai stratégiákba és tervekbe, illetve igazítsák jobban e stratégiákhoz és tervekhez, másrészt pedig azt, hogy helyezzenek nagyobb hangsúlyt a vízügyi és éghajlat-politikai kérdések kapcsán folytatott, határokon átnyúló és regionális együttműködésre.

14. A Tanács hangsúlyozza, hogy elengedhetetlenül fontos a vízi ökoszisztémák, különösen a vizes élőhelyek megőrzése és helyreállítása, az emberi fejlődés előmozdítása, a biológiai sokféleség védelme, a vízszennyezés csökkentése, valamint az európai zöld megállapodással és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodással összhangban az éghajlat-politikai fellépés fokozása. A Tanács rámutat arra, hogy a természet alapú megoldások, az integrált vízkészlet-gazdálkodás, „a forrástól a tengerig” megközelítés és az ágazatközi megközelítések, a tengerparti övezetek integrált kezelése, a körforgásos gazdaság elvei és az „építsük újra környezetbarátabb módon” stratégiák jelentős szerepet töltenek be. A Tanács elismeri, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa az emberi jogokról és a környezetről szóló, 2021. március 23-i határozat elfogadásával tudomásul vette egyrészt azokat az ajánlásokat, amelyek szerint valamennyi államnak emberi jogokon alapuló megközelítést kell alkalmaznia a vízgazdálkodás terén, másrészt azt, hogy a huszonegyedik század egyik fő kihívása, hogy a víz iránti emberi szükségletek kielégítésének – az emberi jogok tiszteletben tartása mellett – egyensúlyban kell lennie a vízi ökoszisztémák egészségével.
15. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőtlenség kiváltó okait kezelő, a fogyatékkal élő személyekre is kiterjedő és átalakító erejű megközelítések nélkülözhetetlenek annak biztosításához, hogy mindenki megfizethető, a vízellátásra és a higiéniai létesítményekre és körülményekre irányuló szolgáltatásokat vehessen igénybe, és ennek köszönhetően lehetőségekkel rendelkezzen. A Tanács megállapítja továbbá, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő szakpolitikák és intézkedések megalapozása érdekében hatékonyabban kell elemezni és jobban meg kell érteni, hogy a vízügyi beavatkozások milyen, a nemek szerint eltérő hatásokkal járnak.
16. A humanitárius segítségnyújtási, a fejlesztési és a béketörekvések összekapcsolását illetően a Tanács újólag megerősíti, hogy a nemzetközi humanitárius jognak, a nemzetközi emberi jogi jogoknak és a nemzetközi munkajogoknak való megfelelés szorgalmazása révén még inkább biztosítani kell a humanitárius, fejlesztési és békefellépések egymást kiegészítő jellegét, hogy ezáltal is elő lehessen mozdítani a vízkészletek, a vízágazatban – így különösen a higiéniai szolgáltatások ágazatában – dolgozó munkavállalók és a vízinfrastruktúra biztonságát és védelmét. A Tanács felszólít az életmentő segítséget nyújtó humanitárius dolgozók és a kritikus infrastruktúrák – akár természetes, akár véletlen, akár szándékosan okozott – nemkívánatos eseményekkel szembeni védelmének megerősítésére. A Tanács szorgalmazza a kapcsolódó, több érdekelt felet bevonó folyamatok és elemzések megerősítését azzal a céllal, hogy használhatóbb eredmények álljanak rendelkezésre, hatékonyabban lehessen alakítani a szakpolitikát, és eredményesebben végre lehessen hajtani a beavatkozásokat, és ennek köszönhetően a humanitárius, fejlesztési és békeszereplők szorosabban együttműködhetnek egymással úgy a sürgős szükségletek kezelése érdekében, mint a kiváltó okok kezelését, valamint a vízzel és a higiénés körülményekkel kapcsolatos humanitárius válságok kialakulásának megelőzését célzó korai beavatkozások tekintetében.

17. A Tanács ismételten hangsúlyozza az integrációt célzó regionális intézkedések fontosságát, felszólít a határokon átnyúló és regionális vízügyi – így például a víztartó rétegek kapcsán folytatott – együttműködés előmozdítására, amely a fenntartható fejlődés, a zöld átmenet és a béke egyik legfontosabb motorja, és felszólítja a feleket arra, hogy újból gyakoroljanak összehangolt nyomást, hangsúlyozva az ENSZ vízügyi egyezményeihez, a határokon átnyúló megállapodásokhoz és az intézményi keretekhez való csatlakozás fontosságát, illetve az említett egyezmények, megállapodás és keretek betartásának jelentőségét.

---